

Tendències

L'impacte social de la crisi

Si ets jove, ets vulnerable

El 44% de les persones que pateixen exclusió social tenen menys de 30 anys

ALICIA RODRÍGUEZ DE PAZ
CELESTE LÓPEZ
Madrid

L'exclusió social s'acarnissa amb els més joves. Són ells els que estan patint amb especial duresa les urpades de la crisi econòmica. Des del 2007, s'ha triplicat el pes dels menors de 30 anys entre les persones que pateixen exclusió social, en representar ja el 44% del total, com denuncia el VII informe sobre exclusió i desenvolupament social a Espanya 2014, presentat ahir. Aquest "fort rejuveniment" del perfil dels que pateixen més dificultats s'evidencia en les conclusions del nou estudi de Càritas: la probabilitat més gran de risc d'exclusió es registra entre els menors de 18 anys, en superar el 35%, i en aquells que tenen entre 18 i 29 anys (31%), enfront, per exemple, del 12,1% de probabilitats que tenen les persones d'entre 65 i 74 anys. Quina és la prin-

CAUSES

L'atur i l'escassa cobertura social llasten la situació dels més joves

CONDICIONS ADVERSES

Tres de cada quatre ciutadans pateixen mancances que els fan més difícil el dia a dia

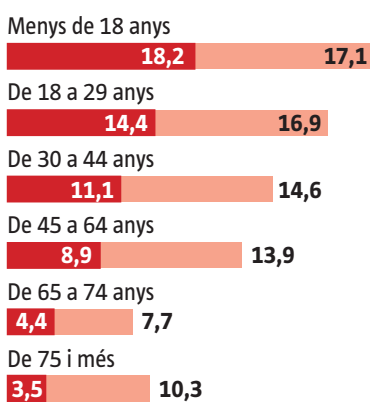
cipal causa? "La pèrdua de la feina, majoritàriament temporal abans de la crisi, s'ha transformat en situacions d'atur en l'actualitat". A més, l'escassa protecció social fa que siguin molt vulnerables les llars formades per joves que s'havien pogut emancipar i contribueix a mantenir una proporció molt alta de nens i adolescents que viuen en famílies amb privacions importants.

L'informe, promogut per Càritas i que es realitza des de fa 50 anys, adverteix del problema que suposa en un futur aquesta situació. "El col·lectiu juvenil es pot convertir en una generació hipotecada i el patiment en el

PROBABILITAT D'EXCLUSIÓ

En percentatge

■ Severa ■ Moderada

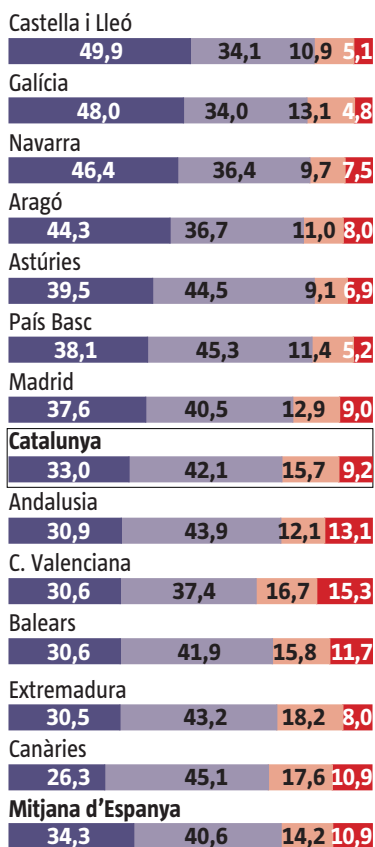

LA VANGUARDIA

GRAUS DE BENESTAR

En percentatge

■ Integració ■ Integració precària
■ Exclusió moderada ■ Exclusió severa

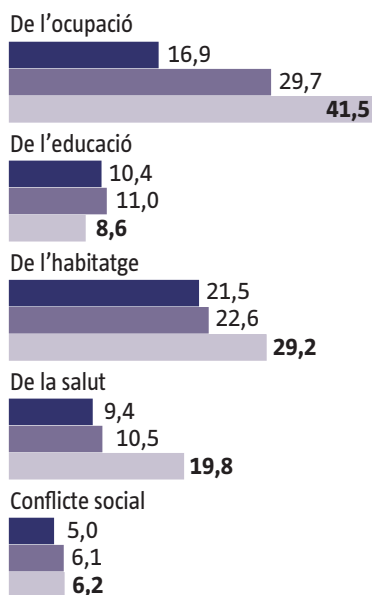
Cantàbria, Castella-la Manxa, Múrcia i La Rioja no hi figuren perquè la mostra no és significativa

LA VANGUARDIA

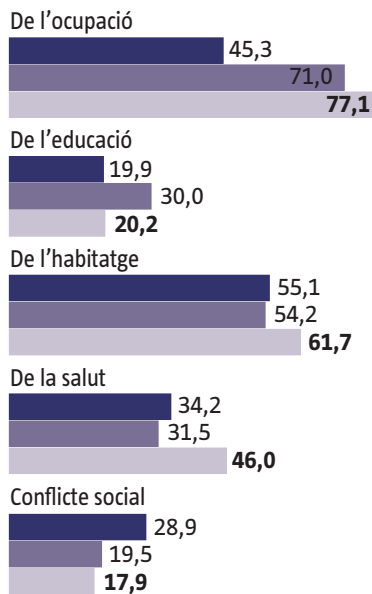
DIMENSIONS DE L'EXCLUSIÓ

Total població, en percentatge

■ 2007 ■ 2009 ■ 2013

Població exclosa

LA VANGUARDIA

present pot derivar en problemes estructurals de cara al futur", va alertar el secretari general d'aquesta organització catòlica, Sebastián Mora.

Quan obre l'àmbit geogràfic tampoc no hi ha bones notícies per als més petits. L'informe *Els nens de la recessió: l'impacte de la crisi econòmica en el benestar infantil als països rics*, d'Unicef, revela el tremend ascens dels nivells de pobresa infantil en els últ-

RESPOSTA

"La corrupció sí que roba l'esperança a la gent"

■ A començaments d'any, el ministre Montoro va provar de restar credibilitat a les dades sobre pobresa infantil que recullen els informes de Càritas. Ahir, el secretari general de l'organització va dedicar uns quants minuts a defensar la solidesa de les investigacions que realitzen i recordar que una part de les dades que ofereixen –com les que va criticar Montoro– provenen de l'INE o Eurostat. Després va defensar que exposar "la realitat" sobre l'exclusió social no produeix "desmoralització". "El que sí que roba l'esperança a la gent és veure notícies com les d'ahir", en al·lusió a la detenció d'un centenar de persones per una trama de corrupció.

tims cinc anys als països més rics del món: des que va començar la crisi econòmica el 2008, 2,6 milions han passat amb les seves famílies a engrossir les tristes xifres de la mancança de recursos bàsics als anomenats països desenvolupats. En total 76,5 milions de nens sota el llindar de pobresa en aquests 41 països. Espanya, amb un 25% de nens sota el llindar de la pobresa, se situa en un vergonyós 35è lloc. A Espanya, el 2012, els ingressos mitjans de les llars formades per famílies amb nens es van enfonsar, l'equivalent a una pèrdua de 10 anys d'avanços pel que fa als ingressos. L'empitjorament de les condicions de vida i d'oportunitats colpeja també el que tenen entre 15 i 24 anys. A la Unió Europea, 7,5 milions de joves (gairebé l'equivalent a la població de Suïssa) van ser classificats com a nins el 2013.

En tot cas, com ja va avançar Càritas el mes de març passat, l'impacte brutal de la crisi ha suposat que el nombre de persones en dificultats –sigui quina sigui la seva edat– hagi anat creixent d'una forma espectacular. Si el 2007 la meitat de la població no tenia problemes amb l'ocupació, per fer front a un imprevist o per pagar els medicaments, aquest

'ELS NENS DE LA RECEPCIÓ', SEGONS UNICEF**Des del 2008**

2,6 milions de nens engrosseixen les xifres de persones pobres en països desenvolupats

76,5 milions

En total, 76,5 milions de nens es troben sota el llindar de pobresa als països rics

Espanya: 25%

Espanya, amb un 25% de nens sota el llindar de la pobresa l'any 2012, se situa en un vergonyós 35è lloc d'un total de 41

A nivells del 2004

Els ingressos mitjans de les llars de famílies amb nens es van enfonsar

A buscar menjar.
Dos menors busquen aliments rebutjats en un carrer de Barcelona

LAURA GUERRERO / ARXIU

SEQÜELES EN LA SALUT INFANTIL**Més problemes de visió**

■ Els nens en risc d'exclusió social presenten més problemes de visió que la mitjana, sobretot per una necessitat d'ulleres no satisfeta i, en menor mesura, perquè tenen ull vague i no han estat tractats. Ho han detectat a la Fundació IMO, que duu a terme des de fa dos anys revisions oculars –i resolució de problemes, tant quirúrgics com d'ulleres– entre grups de nens de Catalunya, i ara de tot Espanya, en risc d'exclusió. Ho fan en col·laboració amb l'Obra Social de la Caixa i Càritas.

Si en escenaris com el saló de la infantesa es detectaven problemes de visió (defectes reactius principalment, sobre tot astigmatisme) en entre el 10% i el 17% dels nens, en les revisions realitzades en nens en risc d'exclusió social –al voltant de mil en aquests dos anys– la mitjana de

problemes puja a 22%. I en l'últim grup analitzat la setmana passada, a 32%, “molts, tot i que es tracta d'un grup petit i pot ser que hi hagi una certa selecció de casos que han enviat professors i monitors d'esplai”, matisa Laura Martínez, coordinadora del programa Operació Visió de la Fundació IMO.

Les revisions detecten sobretot falta d'ulleres. En l'últim grup de nens atesos per l'IMO al club d'Esplai Pubilla Cases-Can Vidalet, d'un total de 50, 16 han estat diagnosticats d'algun defecte de visió, majoritàriament astigmatisme i també hipermetropia. L'ull vague és l'altre problema detectat més freqüentment, “que es tracta amb èxit mitjançant rehabilitació i tapant l'altre ull, però si es deixa passar sense intervenir crea problemes permanents”. / A.M.

grup de ciutadans “plenament integrats” va representar només el 34% l'any passat. La proporció dels que voregen la precarietat ha passat del 33,6% al 40,6%; un de cada quatre habitants pateix exclusió moderada o severa, mentre que al 2007 la patia el 16%. L'estudi reflecteix desigualtats territorials patents. En el cas de Catalunya, el col·lectiu amb un grau de benestar bo és un punt inferior a la mitjana espanyola, mentre que l'exclusió social afecta de ple el 21% de la població.

Els responsables de l'informe Foessa van criticar la forta retallada en polítiques socials que han emprès totes les administracions, sobretot a partir del 2010, i van advertir que “ni qualsevol tipus de creixement ni qualsevol tipus d'ocupació no són vàlids per resoldre el problema de la pobresa”. Mora també es va mostrar partidari d'implantar “un sistema d'ingressos mínims amb caràcter estatal”, així com reconsiderar el model fiscal, fer pedagogia social” i fomentar les polítiques familiars perquè “als desprotegits no se'ls abandoni a la seva sort”. ●

Les oenagés demanen un pacte d'Estat per a la infantesa per lluitar contra la pobresa

Cal salvar els nens

C. LÓPEZ Madrid

Un de cada quatre nens espanyols viu per sota del llindar de pobresa, segons Unicef. La xifra no és cap novetat, però hi cal insistir perquè és demolidora. Una de cada quatre criatures no pot menjar tres vegades cada dia, no pot comprar llibres ni tampoc la joguina que duu el seu company de pupitre... i, el que és pitjor, sent aquestes mancances amb humiliació. Dur i vergonyós, sobretot en un país desenvolupat. Des d'Unicef insisteixen que cal aturar d'una vegada per sempre aquesta situació per les conseqüències tan greus que té ara per als mateixos nens i, en el futur, per a uns adults que tenen moltes possibilitats de formar part del grup d'exclusos de la societat.

Què es pot fer per pal·liar aquesta situació? Les oenagés, començant per Unicef, que ahir va presentar l'informe *Los niños de la recesión. El impacto de la crisis económica en el bienestar infantil en los países ricos*, demanen a les institucions acció i implicació, cosa que ha faltat durant aquests anys –i també en temps de bonança, incideixen– i que en gran part explica els percentatges esmentats i un altre facilitat ahir: a Espanya hi ha 2,5 milions de menors en situació precària (36,3%).

Els responsables d'aquesta oenagé vinculen l'empitjorament de la situació a una falta de polítiques de protecció de la

A Espanya hi ha 2,5 milions de menors (36,3%) en situació precària, unes dades devastadores

infància. Està comprovat, assenyalen, que augmentar la inversió en polítiques i programes de protecció social redueix la pobresa, així com millorar la resistència social dels nens i promoure el desenvolupament econòmic de forma eficient i rendible. Entre aquestes mesures es pot esmentar la renda bàsica familiar, la integració dels progenitors als mercats econòmics i la protecció dels nens vulnerables de l'exclusió econòmica, indiquen.

La resposta del Govern central davant aquesta realitat ha

estat, tot i això, insuficient, segons les oenagés. Els pressupostos per a l'any 2015 contenen una nova partida de 32 milions d'euros per a les comunitats autònomes destinada a finançar projectes públics d'inclusió social, sobretot per a famílies amb menors a càrrec. Però, com assenyalen les oenagés, la despesa pública dedicada a les famílies amb fills és 1,4% del PIB davant el 2,3% a l'eurozona. “És necessari augmentar-lo al 2% del PIB”, indiquen.

La idea es assolir un gran compromís social com va suposar el pacte de Toledo per als adults

En un intent d'aturar la greu situació que afecta el grup poblacional que més ha de protegir un país, Unicef i altres oenagés com Save the Children han llançat una campanya per instar als grups polítics i al Govern a assolir un pacte d'Estat per a la infantesa, perquè, com assenyalen, “els nens importen. El seu valor social va molt més enllà de l'àmbit domèstic; són un assumpte de les seves famílies, però també de tots. Perquè sense ells no hi ha futur”. Les oenagés proposen com a referent el pacte de Toledo que al seu dia va suposar un gran compromís social per protegir els drets dels grans, cosa que s'ha comprovat molt eficaç en aquests temps de crisi.

Entre les mesures, demanen protegir les inversions en els àmbits fonamentals per a la infantesa: l'educació, la sanitat i la protecció social; apostar per una educació de qualitat, ja que l'educació és el millor instrument per combatre la pobresa i l'exclusió social i la seva transmissió intergeneracional, i identificar i continuar les partides pressupostàries nacionals i autonòmiques destinades a la infantesa. Així mateix, també demanen que s'estableixi una ajuda universal per cada fill a càrrec, que s'augmenti la quantia de la prestació per cada fill a càrrec (dels 24 euros mensuals actuals als 100 euros) i que s'augmenti el límit de renda per cobrar-la. Convergència i Unió va presentar la setmana passada en el Congrés una proposició de llei. Cal veure quin resultat dona. ●